

بهشت‌بهاران

کارگردان: مسعود جعفری جوزانی

تهیه‌کننده: فتح‌الله جعفری جوزانی و علی قائم مقامی

بازیگران: امیر حسین آرمان، لادن مستوفی، سحر جعفری جوزانی، پژمان بازغی، حمید گودرزی، رضا بزدانی، بهنام تشکر، هومن برق‌نورد، حسام منظور، رضا شفیعی جم، افسانه پایگان و فرهاد قائمیان

مسعود جعفری جوزانی دل‌بسته تاریخ است و در آثارش، چه در سینما و چه در تلویزیون، چه در کارهای ساخته شده و چه در پروژه‌های ناتمامش، همواره داستانی تاریخی را برای روایت به‌گزیده است. او در «جاده‌های سرد» و «شیر سنگی» تاریخ را با درام درهم‌آمیخت و نتیجه‌ای درخور گرفت. در این ۲ فیلم تاریخ‌زنده‌ای بر درام نیست یا درام زیر بار تاریخ له نمی‌شود و فرو نمی‌ریزد. اتفاق‌بستر تاریخی این فیلم‌ها به جعفری جوزانی اجازه داد تا او فرم و شکلی سسینمایی برای روایتش اختیار کند. «در چشم باد» او هم سریالی بود که در آن وقایع سیاسی و اجتماعی ۳ دوره از تاریخ معاصر را روایت کرد. جعفری جوزانی این بار در «بهشت تبهکاران» سراغ مقطع تاریخی ملی شدن صنعت نفت رفته و داستانی از دل این برهه پر حادثه را برای روایت به‌گزیده است. در زمان ملی شدن صنعت نفت و در سال ۱۳۲۹، احمد دهقان، نماینده وقت مجلس، روزنامه‌نگار و مدیر تئاتر «نصر» به‌دست حسن جعفری در خیابان لاله‌زار به قتل می‌رسد. حسن کارمند شرکت نفت در آبادان است و تازه به تهران آمده و ناخواسته وارد ماجراهایی می‌شود. عکس‌هایی که از فیلم منتشر شده حال و هوای فیلم‌های گنگستری کلاسیک هالیوودی را دارد و حداقل اپنطور به‌نظر می‌رسد که جعفری جوزانی در شمایل نگاری فیلمش از مولفه‌های ژانر گنگستری سود برده است. بازیگران فیلم هیچ‌کدام به تنهایی یا حتی در کنار چهره‌هایی برجسته‌تر هم به فروش یک فیلم کمک زیادی نمی‌کنند و شاید این فیلم هم مثل «خائن کشی» مسعود کیمیایی که در جشنواره چهلیم به نمایش درآمد، اما اگران نشد و سر از نمایش خانگی درآورد، به‌صورت سریال از تلویزیون یا پلتفرم‌های نمایش خانگی پخش شود. فیلم کیمیایی درباره گروهی بود که در زمان عرضه اوراق قرضه ملی مصدق برای کمک به ملی شدن صنعت نفت از بانک سرقت می‌کنند.

دست‌ناییده

کارگردان: انسیه‌شاه حسینی

تهیه‌کننده: سیدسعید سبیزاده

بازیگران: بازیگران بومی و محلی

محصول بنیاد سینمایی فارابی و بنیاد شهید و امور ایثارگران

انسیه‌شاه حسینی فیلمساز دفاع مقدس است که ظرف تقریباً ۲۰سال ۴فیلم ساخته است. مهم‌ترین نکته درباره شاه‌حسینی این است که او دوست دارد به‌عنوان فیلمساز دفاع مقدسی شناخته شود که دغدغه پرداختن به ارزش‌ها و مفاهیم دفاع مقدسی را دارد و سال‌هاست در این راه قدم برمی‌دارد، هرچند دستاورد زیادی نداشته است. اساساً برای کارگردانی که به نوع خاصی از فیلمسازی علاقه‌مند است، اما کارنامه موفق‌نی‌دارد، مهم‌ترین مسئله پیدا کردن سرمایه‌گذار است. شاه‌حسینی بعد از مدت‌ها کار نکردن در سینما این شانس را داشته که دو نهاد مهم از جدیدترین فیلمش حمایت کنند. بازیگران فیلم جدیدش عمدتاً بازیگر و از اهالی بومی منطقه هستند. احتمالاً فیلم شانس چندانی نه در جشنواره دارد و نه در اگران عمومی و شاید مثل «هوک»، «شمارده» و «های‌پاور» که سال قبل در جشنواره نمایش داده شدند، اما نوروز امسال بدون اگران عمومی سرر از تلویزیون درآوردند، یکی از نامزدهای پخش از تلویزیون در نوروز ۱۴۰۳ باشد. شاه‌حسینی درباره ایده فیلم جدیدش می‌گوید: «ایده این فیلم را از یکی از فیلم‌های خودم به نام «شب‌بخیر فرمانده» گرفتم که در سطح بین‌الملل بسیار دیده شد. قهرمان فیلم «شب‌بخیر فرمانده» یک خبرنگار بود که در پشت جبهه با مرز نشینان ارتباط می‌گرفت. در اینجا نیز همان خبرنگار قرار است با زنان پشت جبهه آشنا شود. این فیلم تجربه خود من است. خودم خبرنگار بودم و این فیلم هم تجربه خودم بود. نام فیلم از روی شعری از مولانا برداشته شده است؛ شعری که در آن مولانا می‌گوید: «دست‌ناپیدا گریبان می‌کشد، من بی دست و گریبان می‌روم».

دروغ‌های زیبا

کارگردان: مرتضی آتش‌زمزم

تهیه‌کننده: مرتضی آتش‌زمزم

بازیگران: جابا احسن و شومن فاروغ

محصول مشترک ایران و بنگلادش

مرتضی آتش‌زمزم بیش از یک دهه است که در سینما فیلم می‌سازد، اما ذهن تماشاگر ایرانی از نام او خالی است چون فیلم‌هایش در گیشه موفق نبوده. با این حال، آتش‌زمزم تولیدات مشترکی با پاکستان، لبنان و بنگلادش داشته و در ژانرهای مختلفی کار کرده، اما فیلم‌هایش هیچ‌گاه توجهی در داخل کشور جلب نکرده و اتفاقی رقم زده که نامش جایی در گوشه ذهن تماشاگران حک شود. آخرین ساخته‌اش هم که در فجر امسال حضور دارد فیلمی با بازیگران بنگلادشی است که بعد است مخاطب ایرانی ارتباط خوبی با آن بگیرد. البته «دروغ‌های زیبا» در جشنواره بین‌المللی فیلم هند مورد توجه قرار گرفت و حتی حدس‌هایی درباره معرفی شدنش به اسکار سال آینده به‌عنوان نماینده بنگلادش به گوش می‌رسد. امسال کمدی «هولیا» با بازی بر محوم علی انصاریان و ساعد هدایتی از آتش‌زمزم به روی پرده رفت که در گیشه شکست خورد و برایش توفیقی به همراه نیاورد.

جابا احسن که یکی از بازیگران شناخته‌شده سینمای بنگلادش است در صحبت‌هایی که با رسانه های مختلف درباره این فیلم داشته گفته: «با این فیلم فهمیدم که سینما زبان ندارد. با اینکه کارگردان فقط به زبان مادری‌اش حرف می‌زند، ولی حین کار به هیچ مشکلی برخوردیم. این فیلم تجربه‌ای کاملاً جدید برای من است و من در آن نقش زنی را که با مشکلاتی دست به گریبان است بازی می‌کنم. ما در زندگی روزمره هر روز با این نوع زنان برخورد می‌کنیم. این فیلم درباره ارزش‌های انسانی و عواطف است. به باور من شیوای که کارگردان جامعه، فرهنگ و سیاست بنگلادش را به تصویر کشیده برای مردم ما غافلگیرکننده است.»

سودای سیمرغ

- ویژه‌نامه ۲۴
- ۷ بهمن ۱۴۰۲
- شماره ۱۲

نوروز

کارگردان: سهیل موفق

تهیه‌کننده: محمدرضا نادری

بازیگران: علی نصیریان، شبنم مقدمی، مهدی هاشمی، افشین هاشمی، مهتاب ثروتی و سیاوش چراغی‌پور

سهیل موفق پیش‌تر فیلم‌های «پاستار بونی» و «شکلاتی» را ساخته و حالا با «نوروز» در جشنواره چهل و دوم حضور دارد. در خلاصه داستان این فیلم آمده: «نوروز در راه است، اما اهریمن در کمین است تا نوروز و بهار را از بین ببرد. عموم‌نوروز در مسیر کلبه ننه سرما و جست‌وجوی حاجی فیروز دچار سانحه می‌شود و توانایی بزرگ آغاز می‌شود....» علی نصیریان سال گذشته برای بازی در فیلم «هفت بهار نارنج» برنده جایزه سیمرغ بلورین بهترین به‌ترین به جشنواره و مراسم اختتامیه نیامد. نصیریان ۸۸ساله آخرین بازمانده از جمع ۵۰بازیگر بزرگ سینمای ایران یعنی عزت‌الله انتظامی، جمشید مشایخی، داود رشیدی و محمدعلی کشاورز است. او سال ۱۳۹۸و در سی و هفتمین دوره جشنواره فیلم فجر برنده جایزه بهترین بازیگر نقش مکمل مرد برای فیلم «مسخره‌باز» شد. با توجه به اینکه در چند سال اخیر از بازی‌های نصیریان در جشنواره فیلم فجر بیشتر به دلیل کسوت و ماندگاری‌اش و نه حتی کیفیت نقش‌آفرینی‌هایش با اهدای جایزه قدردانی شده است، بعید است که امسال شانسی برای دریافت جایزه از جشنواره داشته باشد. علی نصیریان فیلم دیگری در کارنامه‌اش دارد به اسم «کفش‌های میزآنوروز» که کمدی است و ساخته محمد متوسلانی و سال ۱۳۶۴به نمایش درآمد و در گیشه شکست خورد. ۲۸سال بعد از این فیلم، نصیریان در فیلم دیگری حاضر شده که باز «نوروز» در آن به کار رفته است. باید توجه داشت صرف حضور فیلمی با بازی نصیریان در جشنواره برای دست‌اندرکاران دوره چهل و دوم بسیار مغتنم و برای سینمای ایران محترم است.

تابستان همان سال

کارگردان: محمودکلاری

تهیه‌کننده: علی اوجی

بازیگران: مه‌ران مدیری، علی شادمان، فریا نادری و سمیرا حسن پور

از اسم فیلم شروع کنیم که یادآور تنها مجموعه داستانی کارگردان نامدار سینمای ایران، ناصر تقوایی، است. تقوایی در سال ۱۳۴۸ کتاب «تابستان همان سال» را که شامل ۸داستان پیوسته‌است منتشر کرد. سرمشق و الگوی تقوایی در داستان‌نویسی ارنتس همینگوی و البته ابراهیم گلستان بود که خودش تا حدودی تحت‌تأثیر همینگوی قرار داشت. به‌گفته عباس بهارلو، داستان‌های پیوسته این کتاب که جزو نخستین داستان‌های «کارگری-صنعتی» ادبیات ایران محسوب می‌شود، وصف زندگی آدم‌های سرگردان و بی‌پناه است در روزهای گرم و بیچارگی ایام بیکاری و عشق‌ورزی و حماقت و کله‌شقی. از خلاصه داستان فیلم سخت می‌توان گفت چقدر شبیه به کتاب تقوایی است. در خلاصه داستان فیلم آمده: «عطای ۷ساله را پیش یک‌رمال آینه‌بین می‌برد تا طی مراسمی دزد طلاهای عمه‌اش را در آینه نشانایی کند. عطا که هیچ تصویری از سرانجام آنچه در آن اوضاع بر زبان می‌آورد ندارد، برای رهایی از آن وضعیت، هر آنچه از تعاریف عمه‌اش درباره شک و تردیداونسبت به دزدی داوود، پسر عمه دیگرش، شنیده را بازگو می‌کند غافل از آنکه این دروغ موجب عقوبتی دور از انتظار برای کل خانواده می‌شود.» این سومین تجربه کلاری، یکی از بهترین مدیران فیلمبرداری سینمای ایران، در کارگردانی است. هر دو فیلم قبلی‌اش رد و نشانی از سینما در خود داشت. اولی «ابر و آفتاب» درباره یک گروه فیلمسازی بود و دومی «رقص بارزیا» درباره یک کارگردان سینما. اما این بار گویا کلاری خرق عادت کرده و داستانی متفاوت را برای کار برگزیده. مه‌ران مدیری در بسیاری از کارهایی که صرفاً به‌عنوان بازیگر ظاهر شده، اجرایی نجیب و علوشده داشته. باید دید آیا این بار در نقش رمال تابستان همان سال توانسته از حالت تصنعی و بازی اغراق‌آمیز فاصله بگیرد و تماشاگران را شگفت‌زد کند یا نه.

